

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра економіки та безпеки підприємства

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи

проф. Гаврилюк С.В. _____

«_____» _____ 2013 р.

Стратегія підприємства

Програма

нормативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

напряму 6.030504 «Економіка підприємства»

Луцьк – 2013

**Програма навчальної дисципліни «Стратегія підприємства» для студентів
напряму 6.030504 «Економіка підприємства» “23” серпня 2013 р. – 10 с.**

Розробник: Сак Т. В., к.е.н., доцент кафедри економіки і безпеки підприємства

Рецензент: Білецька К. В., к.е.н., доцент кафедри менеджменту

**Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри
економіки та безпеки підприємства**

протокол № 1 від 29.08.2013 р.

Завідувач кафедри: _____ (Ліпич Л. Г.)

**Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією інституту
економіки та менеджменту**

протокол № 1 від 04.09.2013 р.

Голова науково-методичної
комісії інституту _____ (Бегун С. І.)

**Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету**

протокол № ____ від ____ . ____ . 2013 р.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Стратегія підприємства» складена відповідно до освітньо-професійної програми для галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» та навчального плану підготовки бакалаврів напряму 6.030504 «Економіка підприємства».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методологія формування стратегій підприємства.

Міждисциплінарні зв'язки: економіка підприємства, маркетинг, менеджмент, планування діяльності підприємства, економіка і організація інноваційної діяльності, стратегічне управління підприємством, внутрішній економічний механізм підприємства, управління потенціалом підприємства.

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

Змістовий модуль 1. Концепція стратегії підприємства.

Змістовий модуль 2. Види стратегій підприємства.

Змістовий модуль 3. Розробка стратегії, її реалізація та контроль.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Стратегія підприємства» є надання знань про теоретичні засади, інструментарій та методи розроблення стратегій підприємства. Завданнями даної дисципліни є:

- вивчення методології розроблення стратегій підприємства і вибору стратегічних альтернатив;
- набуття навичок стратегічного мислення та практичного застосування методологічного апарату дисципліни, оволодіння методом кейс-аналізу, навичками аналітичного обґрунтування розв'язання стратегічних проблем.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати: основні категорії теорії стратегічного управління та види стратегій, інструментарій стратегічного аналізу, оцінки стратегічних альтернатив та обґрунтування найбільш доцільної стратегії;

вміти: застосувати методичний інструментарій в практичній діяльності з метою формування стратегії розвитку підприємства.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Концепція стратегії підприємства

Тема 1. Стратегія підприємства: поняття, еволюція концепції

Еволюція поняття стратегії. Визначення стратегії як економічної категорії. Класифікація стратегій. Підходи до опрацювання стратегії. Принципи формування стратегічної моделі.

Тема 2. Визначення місії та цілей підприємства

Визначення місії підприємства. Основні аспекти, що мають відображення у місії підприємства. Визначення цілей підприємства. Класифікація цілей підприємства. Чинники, що враховуються при формуванні цілей. Вимоги до цілей. “Дерево цілей”, вимоги до його побудови.

Тема 3. Стратегічний контекст підприємства

Аспекти стратегічного контексту підприємства. Поняття стратегічної бізнес-одиниці. Складові "стратегічного набору" підприємства та їх взаємозв'язок. Загальні принципи формування стратегії підприємства.

Тема 4. Оцінювання зовнішнього середовища підприємства

Поняття зовнішнього середовища. Характеристика чинників мікросередовища. Характеристика чинників макросередовища. Методика оцінки зовнішнього середовища.

Тема 5. Аналіз стратегічного потенціалу підприємства

Гарвардська модель аналізу стратегічного потенціалу підприємства. Функціональний аналіз внутрішнього середовища підприємства, його сутність і значення. Основні показники і методи, використовувані для оцінки сильних і

слабких сторін підприємства. Визначення ключових факторів успіху фірми (компанії) і побудова матриці SWOT.

Змістовий модуль 2. Види стратегій підприємства

Тема 6. Стратегії бізнесу

Поняття стратегії бізнесу (за А.А.Томпсоном та А.Дж.Стріклендом). Чинники, що впливають на опрацювання стратегії бізнесу. Правила вибору стратегії за умов ризику (за І.Ансоффом). Характеристика найбільш розповсюджених стратегій бізнесу.

Тема 7. Стратегія диверсифікації діяльності підприємства

Поняття та форми диверсифікації. Сутність стратегії диверсифікації. Основні чинники, що зумовлюють вибір стратегії диверсифікації. Різновиди стратегії диверсифікації.

Тема 8. Стратегія зовнішнього розвитку підприємства

Основні чинники, що враховуються при виході підприємства на закордонний ринок. Аспекти, що визначають необхідність стратегій зовнішнього середовища. Етапи процесу формування стратегії зовнішнього розвитку. Типи стратегій зовнішнього розвитку.

Тема 9. Корпоративна стратегія підприємства

Поняття і сутність корпоративної стратегії. Етапи опрацювання моделі корпоративної стратегії. Різновиди корпоративної стратегії. Підходи до опрацювання корпоративної стратегії (за М.Портером).

Змістовий модуль 3. Розробка стратегії, її реалізація та контроль

Тема 10. Матричні методи формування корпоративної стратегії підприємства

Сутність та методика портфельного аналізу. Характеристика окремих матричних методів. Діловий комплексний аналіз (PIMS). Чинники привабливості ринку та стратегічного стану бізнесу.

Тема 11. Альтернативність у стратегічному виборі

Методичні підходи щодо формування стратегічних альтернатив розвитку підприємства. Стратегічні альтернативи. Ранжування стратегічних проблем підприємства. Сутність поняття “портфель”. Способи утворення портфелів.

Тема 12. Декомпонування корпоративної стратегії підприємства

Послідовні аспекти декомпонування стратегічної мети економічної системи. Підходи до декомпонування корпоративної стратегії підприємства. Етапи декомпонування стратегії підприємства. Основні методи здійснення декомпонування стратегії підприємства.

Тема 13. Загальна характеристика функціональних стратегій

Сутність та призначення функціональних стратегій. Організація розробки функціональних стратегій. Типи функціональних стратегій і їхня загальна характеристика.

Тема 14 Стратегічні аспекти у функціональних сферах діяльності підприємства

Маркетингова стратегія. Виробнича стратегія. Стратегія фінансування, її значення. Стратегія управління персоналом. Стратегія матеріально-технічного забезпечення. Стратегія управління інноваційними проектами. Стратегії розвитку загального управління.

Тема 15. Сучасний стан та перспективи розвитку стратегічного управління в Україні

Провідна ідея концепції стратегічного управління у XXI ст. Чинники, що зумовлюють новий зміст концепції стратегічного управління. Основні сучасні напрями та принципи сучасного стратегічного управління. Становлення механізму стратегічного управління на підприємствах України.

3. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен, який складають студенти в період заліково-екзаменаційної сесії.

4. Методи та засоби діагностики успішності навчання: усне опитування, розв'язування задач та ситуаційних вправ, письмові роботи, контрольні роботи, самостійні роботи, виконання ІНДЗ, тестові завдання, робота з кейсами, іспит.

5. Список джерел

1. Господарський кодекс України №436-IV від 16.01.2003 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

2. Ансофф И. Стратегическое управление / И. Ансофф / Пер. с англ. – М.: Экономика, 1989. – 519 с.

3. Антошкіна Л. І. Стратегічний менеджмент: [навч. посіб] / Л. І. Антошкіна, В. І. Амелькін. – Донецьк : Юго-Восток, 2009. – 288 с.

4. Афанасьєв М. В. Стратегія підприємства : [навч. посіб] / М. В. Афанасьєв, Г. О. Селезньова / Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2007. – 272 с.

5. Балабанова Л.В. Маркетингове управління конкуренто-спроможністю підприємств: стратегічний підхід / Л. В. Балабанова, В.В. Холод ; Донецький держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського. – Донецьк : ДонДУЕТ, 2006. – 294 с.

6. Березін О. В. Стратегія підприємства : [навч. посіб] / О. В. Березін, М. Г. Безпарточний. – К.: Ліра-К, 2010. – 224 с.

7. Виханский О. С. Стратегическое управление. / О. С. Виханский. – М.: Издательство МГУ, 1995. – 483 с.

8. Востряков О. В. Стратегічний процес на підприємстві: [навч. посіб.] / О. В. Востряков, О. М. Гребешкова. – К. : КНЕУ, 2009. – 313 с.

9. Галушка З. І. Стратегічний менеджмент : [навч. посіб] / З. І. Галушка, І. Ф. Комарницький ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2006. – 248 с.

10.Гевлич Л. Л. Стратегічна діагностика підприємства : [монографія] / Л. Л. Гевлич. – Донецьк : ТОВ "Юго-Восток, Лтд", 2007. – 199 с.

- 11.Гордієнко П. Л. Стратегічний аналіз: [навч. посіб] / П. Л. Гордієнко. – К.: Алерта, 2006. – 404 с.
12. Довбня С. Б. Стратегія підприємства. Частина 1: [навч. посіб] / С. Б. Довбня, А. О. Найдовська, М. М. Хитько. – Дніпропетровськ: НМетаАУ, 2011. – 71 с.
- 13.Довгань Л. Є. Стратегічне управління : [навч. посіб.] / Довгань Л. Є., Каракай Ю. В., Артеменко Л. П. – К. : Центр учбової літера тури, 2009. – 440 с.
- 14.Економіка підприємства : [навч. посіб.] / Ліпич Л. Г., Буняк Н. М., Загоруйко В. Л. та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : РВВ Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2010. – 492 с.
- 15.Іванов Ю. Б. Стратегія підприємства: [підручник] / Ю. Б. Іванов та ін. ; Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ВД “ІНЖЕК”, 2009. – 560 с.
- 16.Клівець П. Г. Стратегія підприємства: [навч. посіб] / П. Г. Клівець. – К. : Академвидав, 2007. – 320 с.
- 17.Мартиненко М. М. Стратегічний менеджмент : [підручник] / М. М. Мартиненко, І. А. Ігнат'єва. – К. : Каравела, 2006. – 320 с.
- 18.Минчинська І. В. Стратегія підприємства : [курс лекцій] / І. В. Минчинська ; Державна податкова адміністрація України, Національна академія держ. податкової служби України. – Ірпінь : 2006. – 314 с.
- 19.Міщенко А. П. Стратегічне управління: [навч. посіб] А. П. Міщенко. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 336 с.
- 20.Оберемчук В. Ф. Стратегія підприємства : [короткий курс лекцій] / В. Ф. Оберемчук ; Міжрегіональна академія управління персоналом. – К. : МАУП, 2000. – 127 с.
- 21.Порохня В. М. Стратегічне управління: [навч. посіб.] / Порохня В. М., Безземельна Т. О., Кравченко Т. А. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 224 с.

22.Савченко В.Д. Стратегія підприємства : [навч. посіб] / В. Д. Савченко та ін. ; Харківський національний аграрний ун-т ім. В.В.Докучаєва. – Х., 2004. – 206 с.

23.Саєнко М. Г. Стратегія підприємства: [підручник] / М. Г. Саєнко. – Тернопіль: “Економічна думка”. – 2006. – 390 с.

24.Селезньова Г. О. Стратегія підприємства: [навч. посіб]/ Г. О. Селезньова; Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2007. – 240 с.

25.Сладкевич В. П. Стратегічний менеджмент організацій [підручник] / В. П. Сладкевич ; Міжрегіональна академія управління персоналом. – К. : Персонал, 2008. – 495 с.

26.Стратегічне управління підприємством: бізнес-курс : [навч. посіб.] / О. В. Востряков, О. М. Гребешкова. – К.: КНЕУ, 2012.

27.Таран О. М. Стратегічне управління : [навч. посіб] / О. М. Таран. – Харків : Вид-во Харк. нац. аграр. ун-та, 2004. – 145 с.

28.Тищенко О.М. Стратегія підприємства : [конспект лекцій] / О. М. Тищенко, Т. М. Чечетова-Терашвілі, О.В. Ревенко; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. – 144 с.

29.Тридід О. М. Організаційно-економічний механізм стратегічного розвитку підприємства : [монографія] / О. М. Тридід. – Харків : Вид-во ХДЕУ, 2002. – 364 с.

30.Шершньова З. Є. Стратегічне управління : [підручник] / З. Є. Шершньова. – К. : КНЕУ, 2004. – 699 с.

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ:

АНАЛІТИЧНІ ЦЕНТРИ ТА ДОСЛІДНИЦЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

1. Верховна Рада – www.rada.gov.ua
2. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua
3. Міністерство економіки – www.me.gov.ua
4. Міністерство праці та соціальної політики – www.mlsp.kiev.ua
5. Міністерство фінансів – www.minfin.gov.ua
6. Міністерство промислової політики – www.industry.gov.ua
7. Державний комітет статистики – www.ukrstat.gov.ua
8. Фонд державного майна – www.spfu.gov.ua
9. Державна податкова адміністрація – www.sta.gov.ua
10. Агентство гуманітарних технологій – <http://www.aht.org>.
11. Міжнародний інститут бізнесу – <http://www.iib.com.ua>
12. Міжнародний інститут порівняльного аналізу – <http://www.icaei.org.ua>
13. Міжнародний центр перспективних досліджень – www.icps.kiev.ua
14. Національна Академія наук України – <http://www.nas.gov.ua>
15. Торгово-промислова палата України – <http://www.ucci.org.ua>
16. Українська асоціація інвестиційного бізнесу – <http://www.uaib.com.ua/>
17. Український центр економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова – <http://www.uceps.com.ua>
18. Український центр післяприватизаційної підтримки підприємств – <http://www.ucpps.kiev.ua>
19. Центр антикризових досліджень – <http://www.anticrisis.come.to>
20. Центр інновацій та розвитку – <http://www.ngoukraine.kiev.ua/ids/>
21. Центр стратегічних розробок – <http://www.ln.com.ua>
22. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського – www.nbu.gov.ua
23. Державна науково-технічна бібліотека України – www.gntb.n-t.org/
24. «Голос України» Газета Верховної Ради України – www.uamedia.visti.net/golos

ЗАРУБІЖНІ ТА МІЖНАРОДНІ ЦЕНТРИ ТА ДОСЛІДНИЦЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Аналитический центр «Онлайн Россия» – <http://www.ancentr.ru>
2. Бюро экономического анализа (Россия) – <http://www.beafnd.org/russian>
3. Экспертный институт (Россия) – <http://www.exin.ru>
4. Институт мировой экономики и международных отношений – www.isn.ruh.ru/imemo/index2.htm
5. Світовий банк – <http://www.worldbank.org/>
6. Європейська комісія (EU) – <http://www.europa.eu.int/>
7. Українсько-європейський консультативний центр (UEPLAC); Ukrainian Economic Trends - <http://www.ueplac.kiev.ua/>
8. Світові Web-ресурси з економіки, Steve Gardner, Baylor University – hsb.baylor.edu/html/gardner/RESORS.HTM
9. Centre for Social and Economic Research (CASE) – <http://www.case.com.pl/indexen.html>
10. Український медіа-сервер (ЗМІ - преса, радіо, телебачення, органи законодавчої та виконавчої влади) – <http://www.vlada.kiev.ua/usm>